
Stát zaplatí méně vysokoškoláků

Stát zaplatí méně vysokoškoláků

LIDOVÉ NOVINY

10.5.2011, rubrika: Akademie, strana: 25, autor: RADKA KVAČKOVÁ

Zvyšování počtu studentů na veřejných vysokých školách zřejmě končí. Ministerstvo tvrdí, že expanze negativně ovlivnila výuku

Ostravská univerzita přijala loni do prvních ročníků bakalářského studia přes 3200 uchazečů, státní dotace však dostala pouze na 2700. Pět set jich tedy musí učit jaksí navíc. Letos si dá podle slov rektora Jiřího Močkoře větší pozor. Nebude to úplně snadné, protože odhadnout z počtu přijímaných počet těch, kdo se nakonec ke studiu skutečně zapíší, není vůbec jednoduché (uchazeči mohou být přijati na víc škol).

Výhodou však je, že vysoké školy letos dostaly informace o tom, kolik nově zapsaných studentů bude stát financovat, dřív než loni. Zatímco v roce 2010 měly limity k dispozici až v létě po volbách, tentokrát je od ministerstva školství dostaly už v půli dubna. Ministerstvo se přitom netají tím, že chce dosáhnout snížení celkového počtu nově zapsaných studentů na veřejných vysokých školách o pět procent. (Na soukromé nepříspěvá a počty studentů na nich více méně neřeší.) Podle náměstka ministra školství Jana Kouckého je nejvyšší čas, protože kvantitativní expanze už nějakou dobu negativně ovlivňuje kvalitu výuky a studia.

Roli hraje i věda Příčinou stálého zvyšování počtu přijímaných je bezpochyby fakt, že veřejné vysoké školy jsou financované z velké části podle počtu studentů. Vminulých letech se příliš nerozlišovalo, jestli je vzdělávají na špičkové, nebo jen průměrné úrovni. Zohledňovala se téměř výhradně kvantita.

To se ale začalo měnit. Letos se podle počtu hlav rozděluje jen osmdesát procent rozpočtu. Deset procent peněz, které vysoké školy dostanou, závisí na počtu zaměstnaných absolventů, a dalších deset procent na různých kvalitativních a výkonových ukazatelích. Mezi ty patří třeba výsledky ve vědecké činnosti, kvalifikovanost pedagogů nebo takzvaná internacionalizace školy (tedy například pobyty českých studentů a učitelů na zahraničních školách a naopak). Omezení se dotkne například Slezské univerzity Jednou ze škol, jimž budou dotace na nově zapsané studenty omezeny nejvýrazněji, je Slezská univerzita v Opavě. Vloni se tam do bakalářského studia nově zapsalo 3009 studentů, letošní limit financovaných klesá podle ministerstva na 2724 studentů.

Z informací ministerstva školství vyplývá, že v posledních letech se na Slezské univerzitě výrazně zvyšoval počet absolventů bakalářů. Zatímco v roce 2006 jich nebyly ani čtyři stovky, loni dosáhl jejich počet už dvanácti set a letos překročí patnáct stovek. Zhruba osmdesát procent bakalářů pak pokračovalo v navazujícím magisterském studiu, což by z letošních absolventů bakalářského studia představovalo asi 1230 z nově zapsaných. Kvalitativní ukazatele však Slezská univerzita nemá nijak slavné, proto jí ministerstvo bude v navazujícím magisterském studiu financovat pouze 1027 nově zapsaných studentů, tedy o tři stovky méně než dosud. Studovat dál přitom žádnému z bakalářů Slezská univerzita nezakazuje. Jen se budou muset někteří hlásit o přijetí do navazujícího magisterského studia na jiné univerzitě. Pokračování na straně 26

Stát zaplatí méně vysokoškoláků

Dokončení ze strany 25

Existují ovšem i opačné příklady. Pražská Vysoká škola chemickotechnologická (VŠCHT) patří podle náměstka Jana Kouckého sice mezi menší české vysoké školy, ale je také jednou z nejlepších. Dosahuje výborných výsledků ve vědě a výzkumu. „Silnou součástí její činnosti je transfer poznatků do podnikatelské sféry,“ upozorňuje náměstek a dále vysvětluje: „Podle výsledků šetření REFLEX, které mapuje absolventy čtyři až pět let po ukončení studia, mají ti z VŠCHT velmi dobré uplatnění na trhu práce a své vysokoškolské studium hodnotí zpětně ze sledovaných škol v souhrnu nejlépe. Přesto jde o jednu z mála škol, které v posledních letech nezvyšují počty nově přijímaných studentů. Škola však vykazuje jedny z nejlepších hodnot ukazatelů. To se samozřejmě odráží v pozitivním vývoji rozpočtu VŠCHT, který se přitom nezvyšuje kvůli počtu studentů, ale díky její vysoké kvalitě.“

Příští rok se má váha kvality ještě zvýšit s tím, že školy, které mají lepší výsledky, mohou zvyšovat počty přijímaných studentů a naopak. Celkově se však počítá se snížením počtu nově zapsaných. Na různých školách různě, v rozmezí zhruba od nuly do deseti procent.

Znamená to, že se podíl vysokoškoláků v populačním ročníku sníží? V zásadě nikoliv, protože zároveň klesá i populační křivka. Je prakticky jisté, že šanci studovat na vysoké škole bude mít i nadále více než polovina devatenáctiletých. Měl by však klesat počet bakalářů, kteří pokračují v navazujícím magisterském studiu. „V mezinárodním kontextu je neobvyklé, aby více než osmdesát procent bakalářů pokračovalo ve studiu,“ říká náměstek ministra školství Jan Koucký.

Vysoké učení technické: Magistry nutně potřebujeme To se ovšem vysokým školám ne vždycky líbí: „Nejsme spokojeni zejména se stanovenými limity počtu financovaných magisterských programů,“ říká tisková mluvčí Vysokého učení technického (VUT) v Brně Jitka Vanýšková. „Potřebovali bychom vyšší, protože jsou základnou pro přijímání dalších studentů do programů doktorských,“ pokračuje Vanýšková. Podle ní potřebuje VUT jako špičková technická univerzita s připravovanými velkými evropskými vědeckými projekty v řádu několika miliard korun nutně větší množství kvalitních doktorů a magistrů.

Argumenty pro zachování statu quo mají ale i jiní. Rektor již zmíněné Ostravské univerzity vypadá smířen s tím, že chce stát v příštím akademickém roce financovat o šedesát magisterských studentů méně, než jich má škola v letošním prvním ročníku (924). I on by ale byl raději, pokud by se magisterská studia neomezovala. „To víte, podnikatelská sféra si na vysokoškoláky s bakalářským titulem pořád ještě tak úplně nezvykla,“ připomíná Jiří Močkoř.

Kvestor Slezské univerzity Jaroslav Kaňa si nestěžuje. Důvod je ale zvláštní. Tvrdí, že o žádném snížení limitu financovaných studentů na své univerzitě neví.

Nejstarší univerzita: Polepšíme si Univerzita Karlova fakt, že při stanovování limitů má být zohledňována kvalita školy, vítá. „Tento postup znamená pro UK ve výsledku o trochu příznivější hodnoty,“ konstatuje mluvčí univerzity Václav Hájek. Rektor Vysokého učení technického Karel Rais by rád viděl zvýhodnění studentů technických směrů, o které je v praxi zájem. Zároveň se mu zdá, že koeficienty rozhodující o parametrech, podle kterých jsou limity vypočítávány, dosud rozdílnou kvalitou škol plně nereflktují. Faktem je, že kritéria se mají pro následující léta ještě upřesňovat a rozšiřovat. Podle Jana Kouckého se má brát v úvahu také uplatnění absolventů. „Už jsme s tím chtěli přijít letos, ale nemáme v tomto směru zmapované absolventy všech škol,“ říká Koucký s tím, že pravidla financování se budou vyvíjet postupně a vždy až po projednání s reprezentativní komisí vysokých škol, kterou tvoří patnáct členů delegovaných Českou konferencí rektorů, Radou vysokých škol a Klubem kvestorů.

Jak se budou měnit rozpočty vysokých škol podle nových pravidel

Vysoká škola	(mil. Rozdíl Kč)	Změna v procentech
UK Praha	96 299	3,67 %
JU České Budějovice	1 660	0,28 %
UJEP Ústí nad Labem	-21 877	-4,94 %
MU Brno	76 103	4,21 %
UP Olomouc	-2 816	-0,27 %
VFU Brno	2 119	0,77 %
OU Ostrava	-22 458	-5,10 %
Univerzita Hradec Králové	-17 726	-5,86 %
SU Opava	-20 659	-7,01 %
ČVUT Praha *)	26 231	1,99 %
VŠCHT Praha	11 880	3,69 %
ZČU Plzeň	-40 262	-5,61 %
TU Liberec	-4 849	-1,17 %
UPa Pardubice	-717	-0,15 %

Vysoká škola	(mil. Rozdíl Kč)	Změna v procentech
VUT Brno	-7 189	-0,62 %
VŠB-TU Ostrava	-43 306	-4,31 %
UTB Zlín	-20 844	-3,33 %
VŠE Praha	-16 219	-2,59 %
ČZU Praha	-3 477	-0,37 %
MZLU Brno	-8 936	-1,58 %
AMU Praha	-215	-0,09 %

AVU Praha	48	0,08 %
VŠUP v Praze	-2 770	-3,53 %
JAMU Brno	2 032	1,64 %
VŠ polytech. Jihlava	-1 871	-2,00 %
VŠTE Č. Budějovice	19 818	30,72 %
VVŠ celkem	0	0,00 %

Jde o předběžné výpočty (VŠTE Č. Budějovice je relativně nová škola) Zdroj: MŠMT /hell